

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

ΗΜΕΡ. 20.12.2021

Σε μια εποχή που τα πάντα και κυρίως οι Θεσμοί αμφισβητούνται, με αφορμή έρευνα της Μονάδας Δικονομικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, που είδε πρόσφατα το φως της δημοσιότητας, το Ανώτατο Δικαστήριο, αισθάνεται την ανάγκη να γνωστοποιήσει τα ακόλουθα:

Από όλα όσα έχουν λεχθεί και ακουστεί τις τελευταίες ημέρες, εκείνο που όλως ιδιαιτέρως μας ανησυχεί είναι οι σαφώς εσφαλμένες εντυπώσεις και οι απαξιωτικές αναφορές σε έλλειψη αμεροληψίας των δικαστών και σε παρεμβάσεις από πολιτικά κόμματα στο διορισμό δικαστών. Σε αυτά θα δοθεί σημασία, χωρίς να υποτιμούνται τα υπόλοιπα.

Αναφορές για έλλειψη αμεροληψίας:

Ενώ ασφαλώς είναι δικαίωμα του κάθε δικηγόρου και του κάθε πολίτη να έχει τη δική του άποψη και εντύπωση, η αντίληψη μερίδας των δικηγόρων, όπως παρουσιάζεται στην έρευνα, ότι οι δικαστές δεν είναι αμερόληπτοι, δεν έχει κανένα έρεισμα στα γεγονότα. Η έλλειψη αμεροληψίας αποτελεί σοβαρό λόγο για πειθαρχική καταγγελία εναντίον δικαστή ή για υποβολή έφεσης.

Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει εισάξει τον Ιανουάριο 2019 Οδηγό Δικαστικής Συμπεριφοράς, ο οποίος είναι από τους πιο προηγμένους στην Ευρώπη και ενδεχομένως να αποτελέσει πρότυπο για άλλες χώρες. Ο Οδηγός εφαρμόζεται για όλους τους δικαστές της Κύπρου, τόσο του Ανωτάτου όσο και των πρωτοδίκων Δικαστηρίων και καλύπτει κάθε πτυχή της δικαστικής λειτουργίας και συμπεριφοράς, περιλαμβανομένης της αμεροληψίας. Κατά τη σχετική αξιολόγηση της η Επιτροπή Greco, αναφορικά με τον Οδηγό Δικαστικής Συμπεριφοράς, κατέληξε ότι η Κύπρος συμμορφώθηκε πλήρως με τη σχετική σύσταση. Σε ανακοίνωση της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Γραφείο Γενικού Εισαγγελέα) ημερομηνίας 17.11.2020, με αφορμή τη «Δεύτερη Έκθεση Συμμόρφωσης της Κύπρου στην Greco» σημειώνεται ότι η Κύπρος κατάφερε να υλοποιήσει ικανοποιητικά (7) από τις (16) συστάσεις και ως εκ τούτου να μην κληθεί ως «συνολικά μη ικανοποιητική συμμόρφωση» και ότι «**αυτό**

οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στην υλοποίηση και των τεσσάρων Συστάσεων που αφορούν στην Πρόληψη της Διαφθοράς στη Δικαστική Εξουσία».

Περιπλέον το 2019 έχει τροποποιηθεί και έχει ενταχθεί στον Οδηγό η Δικαστική Πρακτική, που υφίστατο ήδη από το 1988, αναφορικά με την εξαίρεση δικαστών, ώστε να διευρυνθούν οι υποχρεωτικές περιπτώσεις εξαίρεσης δικαστή, προς περαιτέρω διασφάλιση της αντικειμενικής αμεροληψίας. Με τη νέα Δικαστική Πρακτική έχουν τεθεί πιο αυστηρές προϋποθέσεις ακόμα και από τα απαιτούμενα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Σύμφωνα δε με τον Οδηγό Δικαστικής Συμπεριφοράς, οι σοβαρές περιπτώσεις μη συμμόρφωσης στις πρόνοιες του δυνατόν να συνιστούν πειθαρχικό αδίκημα που μπορούν να οδηγήσουν ακόμα και σε παύση του δικαστή.

Συνεπώς, εκτός της μακράς παράδοσης αμεροληψίας και δεοντολογίας που διατηρούν οι δικαστές στην Κύπρο, υφίσταται πλέον και κατά τρόπο θεσμοθετημένο ένα ισχυρό πλαίσιο διασφάλισης της αρχής της αμεροληψίας, η οποία αποτελεί την πεμπτούσια της δικαστικής λειτουργίας.

Αντίληψη για την παρέμβαση πολιτικών κομμάτων στο διορισμό Δικαστών:

Ατεκμηρίωτη, αβάσιμη και εκτός κάθε πραγματικότητας, ας είναι βέβαιοι οι πολίτες, βρίσκεται η αντίληψη που καταγράφεται στην παραπάνω έρευνα, ότι «υπάρχουν περιπτώσεις παρεμβάσεων από τα πολιτικά κόμματα στο διορισμό των δικαστών στην Κύπρο». Ούτε κομματικές, ούτε πολιτικές, ούτε οποιεσδήποτε άλλες παρεμβάσεις είναι ανεκτές. **Αντιθέτως είναι αδιανόητες.**

Παράλληλα έχουν πρόσφατα εισαχθεί και κοινοποιηθεί δημοσίως, αντικειμενικά κριτήρια μετά από σύσταση της Greco και αφού ελήφθη υπόψη έκθεση με εισηγήσεις εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τα οποία διενεργούνται οι διαδικασίες διορισμού και προαγωγής δικαστών, με αποτέλεσμα να θεωρηθεί από την Greco ότι επίσης υπήρξε πλήρης συμμόρφωση της Κύπρου στη σχετική σύσταση. Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι ένα από τα κριτήρια είναι η σύσταση των οικείων Δικηγορικών Συλλόγων, η οποία και κατά

κανόνα ακολουθείται. Αυτή είναι η μόνη «παρέμβαση» που γίνεται, και ως θεμιτή και καλοδεχούμενη έχει θεσμοθετηθεί.

Αναγνώριση της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Κυπριακής Δικαιοσύνης:

Η αναγνώριση ότι τα προβλήματα της κυπριακής δικαιοσύνης ουδόλως αφορούν την έλλειψη ακεραιότητας ή ανεξαρτησίας των δικαστών έχει εξ αρχής τονιστεί πολύ πρόσφατα σε γνωμοδότηση της Επιτροπής της Βενετίας (European Commission for Democracy through Law, Venice Commission) (Cyprus, Opinion on Three Bills Reforming the Judiciary, 10-11 Δεκεμβρίου 2021).

Συνεχίζει έτσι να απηχεί για την ποιότητα της δικαιοσύνης της Κύπρου η διαπίστωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά το 2004, για σκοπούς ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας – και αυτό ήταν το πρώτο που εξετάστηκε – ότι:

«Η Δικαιοσύνη της Κύπρου είναι ανεξάρτητη. Η αρχή της διάκρισης των εξουσιών είναι κατά πάντα σεβαστή. Το επίπεδο απονομής της δικαιοσύνης είναι υψηλό.»

Το σοβαρό πρόβλημα των καθυστερήσεων:

Το σοβαρό πρόβλημα της κυπριακής δικαιοσύνης, είναι οι καθυστερήσεις. Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει ζητήσει την αρωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως αποτέλεσμα βρισκόμαστε την τελευταία περίοδο σε διαδικασία σοβαρών αλλαγών, ακόμα και θεμελιακής μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης. Το γεγονός ότι η Κύπρος βρίσκεται στις τελευταίες βαθμίδες από πλευράς καθυστερήσεων δεν είναι άσχετο με το εξίσου γεγονός ότι για χρόνια βρισκόταν και στις τελευταίες βαθμίδες σε ότι αφορά την χρηματοδότηση της δικαιοσύνης από το κράτος. Το σύστημα έφθασε στις αντοχές του και για τον κίνδυνο αυτό έχουμε προειδοποιήσει κατ' επανάληψη. Εάν δεν κατέρρευσε μέχρι σήμερα, τούτο οφείλεται στις τεράστιες προσπάθειες των λειτουργών της δικαιοσύνης, παρά τις αντίξοες συνθήκες και τα ελλειπή μέσα.

Η ύστατη προσπάθεια για διάσωση του συστήματος πρέπει να είναι κοινή προσπάθεια των λειτουργών της δικαιοσύνης, δικηγόρων και δικαστών.